

Garnsviken runt

En vacker bilfärd på ömsesidor om Garnsviken på gränsen mellan Vallentuna och Österåker. Viken som på Vikingatiden var en vattenled in mot land. Om den västra sidan är naturskön så bjuder en östra återfärden på desto mer direkta sevärdheter.

Sevärdheter:

Stava Gård

En gård som omnämns redan på 1200-talet och som på 1500-talet ägdes av Claes Eriksson Fleming som var Sveriges förste riksamiral och inblandad i tronstriderna mellan Gustav Vasas söner.

Sjöberg

Flera järnåldersgravfält förankrar gården i förhistorisk tid. 1638 omtalas Sjöberg som frälsegård och vid seklets mitt som säteri. Under krigs- och nödåren vid 1700-talets början lämnades egendomen i likhet med Svistaholm att förfalla. Den vitmålade, naturskönt belägna 1700-tals byggnaden som idag utgör Sjöbergs mangårdsbyggnad var ursprungligen en flygel i en äldre gårdsanläggning. Även den andra flygeln är bevarad och i närheten spåras alltså grundstenen efter det äldre corps-de-logiet.

Össeby kyrkoruin

Össeby kyrkoruin är synlig från europavägen till Norrtälje men innan vägens nya sträckning på 80-talet fick resenärer till Norrtälje även möjlighet att se grannkyrkan Össeby-Garns kyrka som tidigare hette Garns kyrka. Össeby kyrka byggdes på 1200-talet i trä men byggdes om till stenkyrka först på 1400-talet. Man valde att slå samman Garn och Össeby på 1800-talet så bildades Össeby-Garns kyrka som ligger på andra sidan ån. Idag används ruinen för friluftsgudstjänster, där man sitter på bänkar som är från månghundraåring ek, skänkta från Kårsta i Vallentuna.

Össeby-Garns kyrka

Kyrkan har i hög grad bevarat sitt medeltida utseende. Till det äldsta partiet, koret, anslöt troligen från början ett provisoriskt långhus av trä, vilket under 1200-talets senare hälft ersattes med det nuvarande i gråsten. Kyrkans tegelvalv tillkom i flera etapper under 1300-talet. De under samma sekel utförda kalkmålningarna samt några medeltida träskulpturer tillhör de mest intressanta sevärdheterna. Dopfunten av sandsten härstammar från Össeby forna kyrka. Den närbelägna klockstapeln kan till sina äldsta delar härröra från 1600-talet.

Hakunge

Gården ägdes av en anfader till Gustav Vasa för 600 år sedan. Därefter har adelssläkter som Silversparre, Cronhielm, Silverstolpe ägt det med tiden förfallna godset tills att en boktryckare Waldén renoverade gården på mitten av 1800-talet. I den vackra hagen finns gravfält från järnåldern. Här är utsikten över Garnsviken fin.

Österåkers kyrka

Kyrkan har anor från 1200-talet, men långt tidigare låg bygdens centrum här. Tre stora gravfält ligger i närheten av kyrkan. Från Klockstapelsbacken norrut kan man se precis hur strandlinjen gick under stenåldern och bronsåldern. All åkermark (idag golfbana) låg då under vatten! Längst in i viken, vid Lappdal, finns rester av stenåldersboplats.

Asphagen

Det röjda gravfältet på ömse sidor om vägen består av högar och runda samt rektangulära stensättningar från äldre och yngre järnåldern (500 f Kr - 1050 e Kr). Vid denna tid blev de döda vanligtvis brända på bål tillsammans med sina tillhörigheter. När man gräver ut dylika gravfält påträffas, förutom brända ben, ofta mer eller mindre brandskadade lerkärl och enklare personliga ägodelar, ibland även vapen.

Åkers kanals sluss

Åkers kanal går längs den gamla farleden från vikingatiden. Landhöjningen gjorde den ofarbar och på 1820-talet beslöt man att muddra upp 4 km lång sträcka med en tillhörande sluss. På 1860-talet trafikerades sträckan Stockholm-Brottby med ångbåtarna Åkers kanal och Nya Åkers kanal. När Roslagsbanan byggdes 1901 så försköts fokus mot stationssamhället. På 1920-talet tog biltrafiken över mer och mer till att kanaltrafiken helt upphörde 1939. "Åkers kanal är den enda kanalen i Stockholms län som bevarat sin äldre karaktär" skriver Stockholms läns museum vilket gör kanalen extra värdefull.

Stora Säby

Stora Säby är en av de besöksgårdar runt om i Sverige som deltar i LRFs projekt för att öka turismen på landsbygden. Det är både utflyktsmål och en handelsplats för hem, trädgård, hantverk och fritid. Bredvid den moderna lantgården ligger den historiska herrgården.

Trippa

www.trippa.se
